

Åbent brev fra Assentoft Vandværk til Randers Kommune vedr. bassiner i Assentoft til overfladevand fra Nordic Waste

Brevet er sendt til:

- Byrådspolitikere i Randers kommune
- Udvalgte embedsmænd i Randers Kommune
- Miljøstyrelsen
- Sundhedsstyrelsen
- Randers Amtsavis, Danmarks Radio, TV2 Østjylland samt evt. andre medier
- Danske Vandværker

Brevet er desuden lagt på Assentoft Vandværks hjemmeside og udvalgte sociale medier

Resume

Randers Kommune er med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 70 i færd med at etablere bassiner i Assentoft til at opbevare 50.000 m³ forurenede overfladevand fra Nordic Waste. Nærværende brev er udarbejdet på baggrund af kraftige bekymringer fra borgerne i Assentoft og omegn samt Assentoft Vandværk, som ikke er blevet hørt forud for eller i forbindelse med etableringen. Af samme årsag har det derfor ikke været muligt at komme med indsigelser eller kommentarer til projektet.

Det fremgår af referat fra møde i Randers Kommunes Teknik- og Miljøudvalg d. 27. februar 2024, at den membran, der etableres i bassinerne, ikke etableres efter DS466-standarden, og at den ikke vil være 100 % tæt. Det forhold finder Assentoft Vandværk dybt bekymrende, idet indvindingsoplandet til en kommende permanent vandboring med stor sandsynlighed vil omfatte området ved bassinerne. Desuden ligger bassinerne i Område med Drikkevandsinteresser (OD-område) og de 3 eksisterende boringer i Assentoft By ligger inden for kort afstand. Kort sagt er vi særdeles bekymret for fremtidens drikkevand i Assentoft, for vi frygter, at der trænger tungmetaller, PFOS, microfiller og andre stoffer ned i vores undergrund. Derfor har vi følgende klare budskab til Randers Kommune:

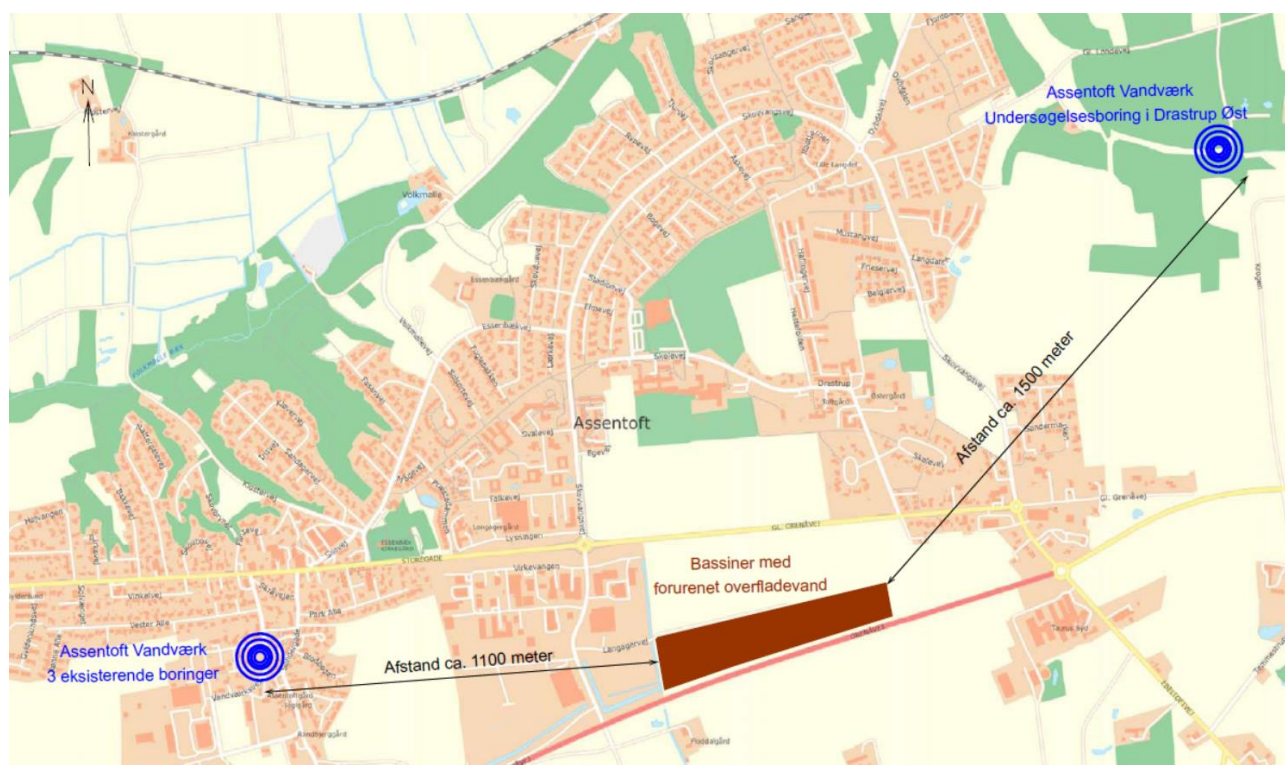
Bassinerne bør etableres med en membran, der overholder DS466-standarden, så en eventuel forurening vil kunne identificeres og afværges. Det vil være med til at skabe den nødvendige tryghed, og vi vil som vandværk føle os langt mere sikre på, at vores drikkevand også er rent i fremtiden.

Baggrund

I forbindelse med udfordringer omkring store mængder overfladevand fra Nordic Waste igangsatte Randers Kommune d. 14. februar 2024 gravearbejdet til 3 bassiner med en samlet kapacitet på 50.000 m³ på Virkevangen i Assentoft. Formålet med bassinerne er at opbevare forurenede overfladevand, indtil Vandmiljø Randers er i stand til at håndtere det på renseanlæg.

Begrundelsen for at placere bassinerne på det valgte sted er ifølge Randers Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning, at kommunen ejer arealet, og at det ligger uden for eksisterende område med drikkevandsinteresser og uden for indvindingsopland til eksisterende vandboringer.

Supplerende skal vi retteligt påpege, at arealet grundvandsmæssigt er kategoriseret som OD-område (Område med Drikkevandsinteresser). Yderligere har Assentoft Vandværk d. 15/11-2023 fået tilladelse fra Randers Kommune til en undersøgelsesboring i den østlige del af Drastrup mhp. etablering af permanent vandindvinding på stedet. Boringens specifikke placering er valgt efter en årrække med analyser sammen med vores rådgiver, ingeniørvirksomheden WSP. Indvindingsoplandet til boringen vil med stor sandsynlighed komme til at krydse området med bassinerne, hvorved en forurening vil kunne føres med vandstrømningerne og til drikkevandet. Placering af bassiner, eksisterende boringer for Assentoft Vandværk og prøveboring i Drastrup Øst er vist på kortet herunder.

Manglende information og akut igangsættelse af arbejdet

Forud for opstart af gravearbejdet til bassinerne sendte Randers Kommune ingen information til hverken borgerne i Assentoft eller Assentoft Vandværk. Byens borgere blev derfor chokerede over pludselig at se de store gravemaskiner på stedet. Chokket blev kun større, da der efterhånden slap lidt information og rygter ud i lokalområdet om, hvad der var undervejs. Arbejdet er igangsat med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 70. Iht. denne har kommunen vidtrækkende beføjelser til at foretage afværgeforanstaltninger for at sikre miljøforhold uden at informere borgerne på forhånd, uden at indhente forudgående tilladelser, uden at høre lokale interessenter, og uden at de trufne beslutninger kan påklages. Bestemmelsen er indsat herunder.

Miljøbeskyttelsesloven § 70

§ 70 I tilfælde af overhængende alvorlig fare for sundheden og i tilfælde, hvor øjeblikkelige indgreb er påkrævet for at afværge væsentlig forurening eller forureningens udbredelse, foretager tilsynsmyndigheden det nødvendige uden påbud og for den ansvarliges regning.

Stk. 2. Til forebyggelse af en situation som beskrevet i **stk. 1** kan tilsynsmyndigheden foretage det nødvendige uden påbud og for den ansvarliges regning. Det gælder dog ikke, hvis den ansvarlige virksomhed på ejendommen er i drift, eller hvis de nødvendige foranstaltninger kan iværksættes efter anden lovgivning.

Stk. 3. Tilsynsmyndighedens afgørelser efter **stk. 1** og **2** kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Fra Assentoft Vandværk stiller vi dog spørgsmålstegn ved, hvornår den akutte fare er afværget. Jordskredet ved Nordic Waste er i bero, og der kommer bedre og bedre styr på situationen. Er man så stadig i kriseberedskab? Er det fra forvaltningens side fortsat nødvendigt at bruge denne særlige paragraf? Vi mener, det er vigtigt at høre berørte interessenter i denne fase, hvor man godt nok etablerer midlertidige bassiner, men dog kæmpestore bassiner, som forventes at være i brug i en årrække.

Hvis Randers Kommune etablerede bassinerne efter de normale regler i Miljøbeskyttelsesloven, ville tilladelsen til etableringen blive offentlig og sendt i høring. Som vandværk og som borgere i Assentoft og omegn tilladelsen inkl. baggrundsdokumenter være interessant for os. Med den i hånden ville vi kunne tage stilling til driftsperiode af bassinerne, den risikovurdering, som ligger til grund for godkendelsen, krav til drift og monitoring samt tidshorizont. Hvad gør man f.eks., hvis der bliver overløb fra bassinerne, og hvordan sikrer man, at det ikke sker? Vi har det sidste halve år set eksempler på større regnmængder, som fører til overløb og oversvømmelser. Ud fra den sparsomme information, vi har, forestiller vi os, at det bliver åbne bassiner. Der vil være stor risiko for at de løber over, hvorved vandet løber ind i et område, hvor der ikke er etableret membran.

Utæt membran?

Samme dag som vi fra Assentoft Vandværks side hørte om projektet, tog vi kontakt til Randers Kommune og til entreprenøren for projektet. Vi var klar over, at vi ikke som vandværk havde direkte formelle muligheder for at komme med indsigelser. Men vi var stærkt bekymrede, idet vi efter samtale med både kommune og entreprenør ikke kunne få forsikring for, at de membraner, der etableres i bassinerne, vil blive tætte (udførelse iht. Dansk Standard 466). Vores frygt består i, at forurenede vand fra bassinerne kan trænge gennem membranen og ned i drikkevandsmagasinet.

Efterfølgende har vi blandt området borgere, på sociale medier, i Randers Amtsavis mv. kunnet mærke den kæmpestore bekymring, som bassinerne har medført. På en velbesøgt generalforsamling i Assentoft Vandværk torsdag d. 29. februar kom bekymringerne igen til udtryk blandt de fremmødte. Og alt imens fortsætter arbejdet med udgravning til bassinerne.

Vores fokus ligger nu fuldt ud på den membran, der etableres i bassinerne. Der kommer hele tiden ny information om hvilke forurenende stoffer, der potentielt kan være i jorden og i vandet fra Nordic

Waste. Vi hører løbende, at Randers Kommune overraskes af, at Nordic Waste ikke har overholdt krav om håndtering af forurennet jord. Derfor ved ingen reelt, hvad vandet indeholder. Som følge heraf er det af højeste vigtighed, at Randers Kommune anvender forsigtighedsprincippet i deres håndtering og opbevaring af vandet. For miljøets skyld og for at skabe tryghed blandt borgerne i Assentoft og omegn. Det kan ikke være rigtigt, at man afværger en miljøkatastrofe i Ølst for så at flytte den til Assentoft.

Membran ikke helt tæt

I referatet fra møde i Randers Kommunes Teknik- og Miljøudvalg tirsdag d. 27. februar fik vi så vores svar. Man etablerer IKKE membranen efter DS466-standarden, og membranen vil ifølge kommunen IKKE være 100 % tæt. Der vil ikke blive etableret underliggende dræn, hvorved man under hele bassinet ville kunne kontrollere, om der siver forurennet vand gennem membranen og i givet fald afværgepumpe. I stedet vil man etablere en monitoringsboring og lave kontrollen derfra. Viser det sig ved denne punktkontrol, at der siver forurennet vand gennem membranen, står man i en situation uden afværgemuligheder. Det er en løsning, der på ingen måde opfylder forsigtighedsprincippet.

Henset til forvaltningens orientering af Teknik- og Miljøudvalget må vi påpege, at området ER kategoriseret som OD-område (Område med Drikkevandsinteresser). Området ved Virkevungen er af Region Midtjylland vurderet til at have et lerdække over grundvandsmagasinet på ca. 35 meter moræneler. Moræneler, der af Randers Kommune i forbindelse med grundvandsbeskyttelse, er kategoriseret til IKKE at være tilstrækkelig beskyttende på grund af inhomogenitet. Det er her bekymrende, at Teknik- og Miljøudvalget ikke orienteres korrekt, og at forvaltningen ændrer syn på aflejrings beskyttende egenskaber i forhold til den grundvandsbeskyttelse, vi som vandværk er underlagt.

Fra Assentoft Vandværk har vi løbende kontaktet Randers Kommune gennem den 14 dages periode, som projektet indtil nu har været under udførelse. Indtil søndag d. 3. marts, hvor kommunen indkaldte til "bassinkantsmøde" på stedet, havde vi ikke modtaget en officiel henvendelse fra dem eller modtaget ellers lovet information. Derfor er vi stærkt bekymrede for, om vi kan stole på Randers Kommune i den her sag. Randers Kommune er både bygherre, projekterende og myndighed på opgaven. Tilmed etablerer de bassinerne på forkant og giver tilladelse og godkendelse på bagkant. Informationen af Teknisk Udvalg tyder for os at se på, at forvaltningen ikke formår at være objektive i sagen, hvor de har alle kasketter på.

Vi har supplerende en igangværende kontakt ved Miljøstyrelsen til vurdering af, hvilken miljøkategorisering et deponi af vand i op til 5 år har. Her afventer vi pt. tilbagemelding.

Opsamling og budskab til Randers Kommune

Vi anerkender, at Randers Kommune står med et stort problem med at opbevare overfladevandet. Når man vælger en placering tilgrænsende by og potentielt indvindingsopland, må man som borger forvente, at kommunen udviser forsigtighed, informerer og sikrer tryghed i samfundet. En fremgangsmåde, som Randers Kommune efter vores opfattelse ikke har fulgt hidtil i denne sag.

Vi anerkender desuden, at kommunen har været i en akut situation, og at de derfor med Miljøbeskyttelseslovens § 70 har haft behov for at kunne igangsætte omgående

afværgeforanstaltninger i forbindelse med Nordic Waste. Men vi stiller spørgsmål til, hvornår den akutte situation er overstået.

Vi frygter, at der trænger tungmetaller, PFOS, microfiller og andre stoffer ned i vores undergrund – og at vores drikkevand forurenes deraf. Det kan på ingen måde være Randers Kommunes ønske at bringe borgerne i Assentoft og omegn i en situation, hvor vi skal frygte for vores sundhed – blot fordi man ikke ønsker at etablere en membran, som giver tæthed og muligheder for at identificere og afværge en fremtidig forurening.

Året rundt leverer Assentoft Vandværk drikkevand til ca. 5.000 – 6.000 mennesker (ca. 1900 forbrugere) i Assentoft, Hørning og omkringliggende landområder. Assentoft er en by med stærk boligtilvækst, og under Assentoft Vandværk indlemmes løbende mindre vandværker. Så vi forventer en klar forøgelse i antallet af mennesker, som er afhængige af rent drikkevand fra Assentoft i de kommende mange år.

Det skal slutteligt påpeges, at vandet fra Assentoft Vandværk i dag er rent og uden tegn på miljøfremmede stoffer – så vores forbrugere kan trygt drikke vandet. Det er vandets fremtid, vi er dybt bekymrede for.

Vores entydige budskab til Randers Kommune er derfor: Bassinerne bør etableres med en membran, der overholder DS466-standarden, så en eventuel forurening vil kunne identificeres og afværges. Det vil være med til at skabe den nødvendige tryghed, og vi vil som vandværk føle os langt mere sikre på, at vores drikkevand også er rent i fremtiden.

Med venlig hilsen

Bestyrelsen i Assentoft Vandværk